

LIIKENNE- JA VIESTINTÄVALIOKUNNAN MIETINTÖ 16/2007 vp

Hallituksen esitys laiksi viestintämarkkinalain muuttamisesta

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 10 päivänä lokakuuta 2007 lähettänyt liikenne- ja viestintävaliokuntaan valmis-televasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen laiksi viestintämarkkinalain muuttamisesta (HE 100/2007 vp).

Lausunto

Eduskunnan päätöksen mukaisesti perustuslakivaliokunta on antanut asiasta lausunnon (PeVL 19/2007 vp), joka on otettu tämän mietinnön liitteeksi.

Asiantuntijat

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina

- neuvotteleva virkamies Kirsi Miettinen, liikenne- ja viestintäministeriö
- apulaisjohtaja Merja Saari, Viestintävirasto
- päällikkö Martti Soramäki, Yleisradio

- avustava lakimies Kalle Hynönen, SWelcom Oy
- toimitusjohtaja Jyrki Ojala, Suomen Kaapelitelevisioliitto ry
- lakimies Tiina Hallberg, Suomen Kiinteistöliitto
- johtaja Jorma Miettinen, Suomen Televisioiden Liitto
- johtaja Satu Kangas, Viestinnän Keskusliitto
- lakiasioiden päällikkö Riikka Tähtivuori, FiCom
- apulaisjohtaja Tuomas Talonpoika, Gramex ry
- johtaja Arto Tamminen, Kopiosto ry
- projektinjohtaja Lauri Kaira, Luovan työn tekijät ja yrittäjät (Lyhty)
- lakiasiainjohtaja Martti Kivistö, Teosto ry.

Lisäksi kirjallisen lausunnon ovat antaneet
— opetusministeriö
— MTV3 Oy.

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan muutettaviksi viestintämarkkinalain säännöksiä kaapelitelevisioverkoissa verkkopalvelua tarjoavien teleyritysten velvoitteesta siirtää verkoissaan tietyt radio- ja televisio-ohjelmistot niihin liittyvine oheis- ja lisäpalveluineen. Esitys perustuu Euroopan parlamentin ja neuvoston yleispalvelusta ja käyttäjien oikeuksista sähköisten viestintäverkkojen ja -palvelujen alalla annettuun direktiiviin.

Esityksellä rajoitettaisiin siirtovelvoitetta nykyisestä siten, että maksulliset televisio-ohjelmistot eivät enää kuuluisi sen piiriin. Velvoitteen piiriin kuuluisivat Yleisradio Oy:n julkisen palvelun televisio- ja radio-ohjelmistot sekä kaupalliset vapaasti vastaanotettavat valtakunnalliset televisio- ja radio-ohjelmistot. Jälkimmäisiä koskeva lain säännös ehdotetaan kuitenkin säädettäväksi määräaikaiseksi siten, että sitä

sovellettaisiin 31 päivään elokuuta 2010. Tarvittaessa asiaa voitaisiin tarkastella joiltakin osin uudelleen viimeistään määräajan kuluessa umpeen.

Nykyisten säännösten voimassaolo päättyy 31 päivänä joulukuuta 2007. Ehdotettu laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 2008.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Perustelut

Hallituksen esityksen perusteluista ilmenevistä syistä ja saamansa selvityksen perusteella valiokunta pitää esitystä tarpeellisenä ja tarkoituksenmukaisena. Valiokunta puoltaa lakiehdotuksen hyväksymistä seuraavin huomautuksin.

Siirtovelvoite sananvapauden ja omaisuuden-suojan kannalta

Perustuslakivaliokunta on lausunnossaan pitänyt ehdotettua sääntelyä omaisuudensuojan kannalta ongelmattomana eikä ole pitänyt siirtovelvoitteen poistamista maksullisilta ohjelmistoilta sananvapauden kannalta ongelmallisena. Tämän lisäksi perustuslakivaliokunnan mielestä on oikeasuhtaisuuden ja sananvapauden kannalta perusteltua, että siirtovelvollisuus tulee harkittavaksi uudelleen viimeistään 31.8.2010 mennessä.

Tekijänoikeuskysymykset

Valiokunta korostaa, että esityksellä ei puututa tekijänoikeuslainsäädäntöön, johon liittyy huomattavat intressiristiriidat. Siinä puututaan ainoastaan siirtovelvoitteen piiriin kuuluviin ohjelmistoihin, mikä toisaalta vaikuttaa siihen, mitkä ohjelmistot tekijänoikeuslain (404/1961) mukaan kuuluvat tekijänoikeuskorvausten piiriin.

Liikenne- ja viestintäministeriö on todennut, että hallituksen esityksessä on pyritty löytämään tasapainoinen ratkaisu näiden intressiristiriitojen välille. Yhtäältä sääntelyä on pyritty supistamaan muun muassa tekijänoikeusjärjestöjen vaatimalla tavalla ja EU:n säännösten puitteissa. Toisaalta kaupallisten toimijoiden oikeuksista on pyritty huolehtimaan antamalla

niille riittävän pitkä siirtymäaika, jonka kuluessa ne voivat muun muassa ryhtyä tarvittaviin sopimusjärjestelyihin. Kolmanneksi on vielä todettu, että tällä hetkellä näköpiirissä on huomattava määrä tekijöitä, jotka saattavat vaikuttaa siirtovelvoitetta koskevaan arviointiin lähitulevaisuudessa. Tämän johdosta asian ilmoitettu perusteellinen uudelleen tarkastelu onkin ministeriön mukaan erittäin tarpeellinen toimenpide.

Saamansa selvityksen perusteella valiokunta pitää nyt ehdotettua sääntelyä tarkoituksenmukaisena.

Asian jatkokäsittely

Valiokunta pitää hyvänä, että esityksen ja liikenne- ja viestintäministeriön ilmoituksen mukaan siirtovelvoitteen vaikutuksia tullaan seuraamaan direktiivin vaatimalla tavalla, ja painottaa, että siinä tulee erityisesti kiinnittää huomiota toimijoiden yhdenvertaiseen kohteluun, yleispalveludirektiivin (2002/22/EY) jakeluvelvoitteen toteutumiseen ja tekijänoikeuksiin liittyviin kysymyksiin. Valiokunta korostaa, että seurannassa onkin selvitettävä, toteutuuko ohjelmistojen jakeluvelvoite yleispalveludirektiivin 31 artiklan mukaisesti ja ovatko eri osapuolet pystyneet sopimaan tekijänoikeuksien toteutumisesta, sekä arvioitava sen hetkisen tilanteen mukaan, onko tarvetta tekijänoikeuskysymysten säatelemiselle lain tasolla.

Päätösehdotus

Edellä esitetyn perusteella liikenne- ja viestintävaliokunta ehdottaa,

että lakiehdotus hyväksytään muuttamattomana.

Helsingissä 4 päivänä joulukuuta 2007

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj.	Martti Korhonen /vas	Markku Pakkanen /kesk
vpj.	Saara Karhu /sd	Tero Rönni /sd (osittain)
jäs.	Mikko Alatalo /kesk	Pertti Salovaara /kesk
	Marko Asell /sd	Janne Seurujärvi /kesk
	Leena Harkimo /kok	Johanna Sumuvuori /vihr
	Pentti Oinonen /ps	Anne-Mari Virolainen /kok
	Reijo Paajanen /kok	vjäs. Sari Palm /kd.

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Mika Boedeker.